

Türkiye'de Alman Dili Eğitimi Alanında Yapılmış Doktora Tezlerinin (2010-2021) Eğilimleri

Trends of Dissertations (2010-2021) in The Field of German Language Education in Turkey

Ayhan Yavuz Özdemir¹

Öz

Türkiye'de Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinin araştırma eğilimleri açısından incelenmesi mevcut araştırma yönelimlerinin ve öncelik verilen konuların belirlenebilmesine, bu tezlerle ilgili sistematik bilgi sunulabilmesine fayda sağlayacaktır. Bu düşünceden hareketle yapılan bu araştırmaya YÖK (Yükseköğretim Kurulu) tez merkezi üzerinden ulaşılan Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yılları arasında yapılmış doktora tezleri dâhil edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ile incelenen söz konusu tezlerde mevcut araştırma eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırma kapsamında incelenen tezlerin yıllara göre dağılımı, konuları, araştırma yöntemleri, örneklemi, veri toplama ve analiz süreçleri üzerinde durulmuştur. Elde edilen bulgular yüzde ve frekans değerleriyle tablolarda sunularak yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda 2010-2021 yılları arasında en fazla doktora tezinin 2020 yılında yapıldığı, çoğunlukla Almanca yazıldıkları, en fazla araştırmanın pedagojik alan bilgisine yönelik konularla ilgili yapıldığı, karma araştırma yönteminin daha çok tercih edildiği, örneklem türlerinden en sık üniversite öğrencilerinin ve örneklem büyüklüklerinden en çok 31-100 aralığının seçildiği görülmüştür. Son olarak veri toplama araçlarından anket, başarı testi, dokümandan ve görüşmeden sık faydalandığı ve nitel veri analiz tekniğinin toplanan verilerin analizinde daha çok kullanıldığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alman Dili Eğitimi, Doktora Tezi, Araştırma Eğilimleri, İçerik Analizi

Abstract

Examination of the doctoral dissertations in the field of German language education in Turkey in terms of research trends will help to determine the current research directions and priority topics and to provide systematic information on these theses. Based on this idea, the doctoral dissertations conducted between 2010 and 2021 in the field of German language education, which were reached through the CoHE (Council of Higher Education) theses center, were included in this study. The distribution of these doctoral dissertations examined within the scope of the study according to years, subjects, research methods, samples, data collection and analysis processes are emphasized. As a result of the study, it was seen that between 2010-2021, the most doctoral dissertations were made in 2020, mostly written in German, the most research was done on topics related to pedagogical field knowledge, the mixed research method was more preferred, the university students were chosen most frequently among the sample types, and the range of 31-100 was the most preferred sample size. Finally, it was determined that the survey, success testing, document and interview were frequently utilized from data collection tools and the qualitative data analysis technique was more commonly used in the analysis of data collected.

Keywords: German Language Education, Doctoral Dissertations, Research Trends, Content Analysis

Araştırma Makalesi [Research Paper]

Submitted: 01 / 08 / 2022

Accepted: 26 / 04 / 2023

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Hakkari Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Hakkari, Türkiye, ayhanyavuzozdemir@hakkari.edu.tr, Orcid No: <https://orcid.org/0000-0002-2601-2486>.

Giriş

Almanca öğretmeni adayları, onların eğitim süreci, bu süreci yürüten öğretim üyeleri ve elemanları, Almanca öğretmenleri, mesleğe atanmaları ve mesleği uygulamaları, Almanca eğitimi gören öğrenciler, ders materyalleri gibi Almanca öğretmenliği mesleğinin bileşenleri çeşitli nedenlerle yıllardan beri Alman dili eğitimi alanında tartışma konusu olmuştur. Ulusal alanyazında bu alana yönelik yapılmış çalışmalar söz konusu noktalarla ilgili tartışmaların bilimsel düzlemde gerçekleştirildiği kaynaklardır. Alanın güncel durumunun belirlenmesi bu kaynakların takip edilmesi ile mümkün olmaktadır. Bununla birlikte Alman dili eğitimi alanında yürütülen çalışmaların sayısında geçmişle kıyaslandığında günümüzde kümülatif anlamda bir artış olduğu görülmektedir. Karaca ve Akbaba (2021: 790) bir konu alanı ile ilgili yayınların sayısında hızlı artışın olmasının o konu alanıyla ilgili araştırmacıların yayınları takip etmesini zorlaştırdığını ifade etmektedir. Araştırmacılar açısından bakıldığında yapılan bilimsel çalışmalara erişmenin, öncü araştırmacıları tanımanın, çalışmalarını incelemenin ve konu alanına ilişkin güncel araştırmaların takip edilmesinin önemli bir konu olduğunu belirtmektedir.

Bugün artık her konuda birçok çalışma yapılmakta, çalışma sayısının fazlalığı nedeniyle birtakım sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bir konuda yapılan çalışmaların sonuçları bazen birbirini desteklemekte bazen de çelişkili sonuçlara ulaşılabilir. Bir konuda araştırma yapanlar bu konuyla ilgili çalışmaların tamamına ulaşmakta güçlük yaşamakta veya onlara ulaşılması çok zaman almaktadır (Göktaş vd., 2012: 443-444). Yapılmış çalışmaların ayrı ayrı incelenmesi öğretmenler ve araştırmacılar için zorluk çıkarabilmektedir. Yapılan güncel çalışmaların sadece bir kaynaktan analiz edilmesiyle söz konusu çalışmaların incelenmesi kolaylaşabilmekte ve bütüncül bir perspektif sağlanmaktadır (Caymaz, 2020: 706). Alanyazındaki eğilimin ortaya konulması eksikliklerin tespit edilmesine ve araştırmacıların çalışmalarında takip edecekleri yolu belirlemelerine, alandaki boşlukların doldurulmasına faydalı olabilmektedir (Taşkın, 2021: 3). Bu açıdan bakıldığında bu tür çalışmalar alanda bilimsel niteliğin artırılmasına yönelik bir çabanın ürünü olarak değerlendirilebilir.

Alman dili eğitimi alanında yapılmış çalışmaların inceleme konusu yapılması bu alanda bilimsel faaliyet yürüten araştırmacılar için yukarıda bahsedilen imkânların ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Ülkemizde bu alanda yapılmış lisansüstü tezlerin incelendiği araştırmalara bakıldığında bunların çoğunlukla hem yüksek lisans hem de doktora tezlerinin her ikisini, hatta makale, bildiri, kitap gibi araştırma ve yayınları da kapsadığı, bunun yanında Alman dili ve edebiyatı ve Almanca mütercim-tercümanlık alanlarında yapılan çalışmalar ile birlikte ele alındığı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Alman dili eğitimi alanında yapılan bilimsel çalışmalar arasında hem yüksek lisans hem de doktora tezlerinin önemi büyüktür. Bu anlamda Alman dili eğitimi alanında yapılmış yüksek lisans ya da doktora tezlerinin ayrı ayrı araştırma konusu yapılması yoluna gidilmesi daha detaylı bulgulara ve sonuçlara ulaşılmasına olanak sağlayacaktır. Ulusal alanyazında Alman dili eğitimi alanında yürütülmüş lisansüstü tezleri ele alan çalışmalar mevcut olsa da tezlerin eğilimlerinin çeşitli açılardan incelenmesine yönelik boşluk olduğu ve sadece doktora tezlerine odaklanan çalışmaların söz konusu olmadığı görülmektedir. Bu durum bu alanda yapılan doktora tezlerini elle tutulur bir şekilde inceleyen çalışmaların yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Alman dili eğitimi alanında yürütülen doktora tezleri var olan sorunların belirlenmesi, bunların çözümüne yönelik cevapların ortaya konulması, güncel araştırma eğilimlerinin, yeni bakış açılarının alana kazandırılması, alanda niteliğin geliştirilmesine yönelik katkılar sağlanması gibi işlevleri üstlenmektedir. Bu çalışmada eğilimlerinin belirlenebilmesi ve bu konuda bütüncül bir perspektif sunulması amacıyla 2010-2021 yılları arasında ulusal perspektifte Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezleri çeşitli açılardan inceleme konusu yapılmıştır. 2010-2021 yıl aralığının seçilmesinin nedeni hem alanın güncel durumunun hem de mümkün olduğunca çok doktora tezinin ele alınarak kapsamlı sonuçlara ulaşılmasının amaçlanmasıdır. Çalışma kapsamında şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yıllarında yapılmış doktora tezlerinin yazıldıkları dillere göre dağılımı nasıldır?
2. Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yıllarında yapılmış doktora tezlerinin yıllara göre dağılımı nasıldır?
3. Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yıllarında yapılmış doktora tezlerinde çalışılan konuların dağılımı nasıldır?
4. Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yıllarında yapılmış doktora tezlerinde çalışılan örneklem özelliklerinin dağılımı nasıldır?
5. Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yıllarında yapılmış doktora tezlerinde kullanılan araştırma yöntemlerinin dağılımı nasıldır?
6. Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yıllarında yapılmış doktora tezlerinde kullanılan veri toplama araçlarının dağılımı nasıldır?
7. Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yıllarında yapılmış doktora tezlerinde kullanılan veri analiz tekniklerinin dağılımı nasıldır?

Yukarıdaki soruların cevaplandırılması yoluyla Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinin incelenmesi bu lisansüstü eğitim programının alandaki mevcut durumu konusunda bütüncül bir bakış açısı sunulabilecek, araştırma yönelimlerinin, yoğunlaşılan alanların ve varsa sorunların tespit edilmesine imkân sağlayabilecek, alanda doktora yapmak isteyenlere ve doktora öğrencilerine tez hazırlama sürecinde esin kaynağı olabilecektir. Konuyla ilgili genel bir bakış açısı oluşturulması için öncelikle aşağıdaki bölümde alanyazında yapılan çalışmalar ele alınmıştır.

1. Türkiye’de Alman Dili Eğitimi Alanında Yapılmış Doktora Tezleri İle İlgili Çalışmalar

Türkiye’de konu ile ilgili yapılan önemli çalışmalardan birisi Prof. Dr. Fatma Erkman ve Prof. Dr. Cemal Yıldız’ın hazırladığı 1935-1998 yılları arasında Almanca bölümlerinde yapılan bilimsel çalışmalar hakkındadır. 1999-2008 yılları arasındaki akademik yayınları kapsayan “Türkiye’deki Almanca Eğitimi Veren Programlarda Yapılan Bilimsel Çalışmaların Bibliyografyasının Güncellenip İnternet Ortamına Aktarılması” başlığında 2007 ile 2009 yılları arasında yürütülmüş ve Marmara Üniversitesi’nin bilimsel araştırma proje koordinatörlüğü tarafından desteklenmiş bir çalışma da söz konusudur (Başbağı ve Hacısalihoğlu, 2012: 37). Her iki kaynakçada toplanan veriler Başbağı ve Hacısalihoğlu (2012) tarafından “Türkiye’deki Üniversitelerin Almanca Bölümlerinde Yapılan Bilimsel Çalışmaların Kaynakçası” başlıklı çalışmada onar yıllık dönemlerle sunulmuş, metin türleri ve konu alanları dikkate alınarak ele alınmıştır. Türkiye’deki Almanca bölümlerinin ortak veri tabanının oluşturulması açısından önemli katkı sunan bu kaynakça çalışması Almanca bölümlerinde yapılan araştırmaların eğilimlerini gösterdiği için lisansüstü öğrencilere konu seçimi ve araştırma yapma noktasında yol gösterici olmuş, konu tekrarının önlenmesi amaçlamıştır. Danışmanlara konu önerisi için yardımcı olan ve üniversitelerin bilgi alışverişini desteklemiş bu çalışma Almanca bölümlerindeki araştırma eğilimlerinin gelişimine ışık tutması açısından önemlidir. Bu çalışmaya göre 80’li ve 90’lı yıllarda artan tez çalışmalarının sayısı 1998-2008 yılları arasında düşmüştür. Yapılan tezlerin edebiyat, dilbilim, eğitim ve yabancı dil öğretimi alanlarında daha fazla yoğunlaştığı tespiti söz konusu çalışmanın sonuçları arasında yer almaktadır (Başbağı ve Hacısalihoğlu, 2012).

Son yıllarda belirli bir bilim alanına ya da konuya yönelik yapılmış makale, bildiri ve tez gibi araştırmaları çeşitli açılardan incelemeyi amaçlayan çalışmaların sayısında artış olduğu görülmektedir. Bu anlamda yukarıda bahsedilen çalışmalar alanda bu konuya eğilmesi bakımından öncü araştırmalar arasında yer almaktadır. Bunun dışında Başbağı (2019) “Master- und Dissertationen an den Deutschabteilungen der türkischen Universitäten im historischen Aufriss” başlıklı çalışmada 2008-2018 yıllarında Almanca bölümlerinde yapılan tezler hakkındaki çalışmadan elde edilen veriler ile önceki iki çalışmanın sonuçlarını karşılaştırmalı olarak sunmuştur. Birbirinin devamı niteliğindeki bu çalışmaların sonuçlarından hareketle tezlerin türü ve konusuna ilişkin yaşanan değişim incelenmiştir.

Bu çalışmanın yanında Üstün (2021) tarafından yapılan “Eine Analyse der zwischen 2015-2020 verfassten Master- und Promotionsarbeiten in den Abteilungen für Deutschlehrerausbildung in der Türkei” başlıklı çalışma konu ile ilgili güncel araştırmalardan birisidir. Alman dili eğitimi alanında çeşitli üniversitelerde yazılmış 113 tezin incelendiği çalışmada tezlerin türü, yazıldıkları dil, danışmanların ünvanı, hangi alanda yapıldıkları ve tez sahiplerinin cinsiyeti gibi bilgiler üniversitelere göre ele alınmıştır.

Türkiye’de Almanca bölümleri ile ilgili yapılan bir diğer güncel çalışma Tuğlu ve Göker’in (2021) “Türkiye’de 2012-2019 Yılları Arasında Alman Diline Yönelik Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmasıdır. Bu çalışmada 2012 ve 2019 yılları arasında yapılmış Alman diline yönelik tezlerin bölümlere göre üniversiteler bağlamında dağılımının, türlerine, yöntemlerine, yıllara göre dağılımının ve konu alanlarının tespit edilmesi, bölüm, tür, alan ve çalışma yöntemi açısından bu tezlerdeki değişimlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonuçlarına göre lisansüstü tezler büyük oranda betimsel niteliktedir. Bu tezlerin çoğunluğu (%77,9) yüksek lisans tezidir ve edebiyat alanında yürütülen tezler (n=213) daha fazla sayıdadır.

2.Yöntem

2.1.Araştırma Deseni

Türkiye’de Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yılları arasında yapılmış doktora tezlerinin nitel araştırma yöntemi ile incelendiği bu çalışmada sistematik derleme deseni kullanılmıştır. Sistematik derleme ile bir konuda yürütülmüş birden fazla çalışmanın verileri bir araya getirilerek eleştirel bir analiz yapılır ve en iyi kanıtlara ulaşılır (Karaçam, 2013: 26). Ancak bu, sistematik derlemenin amacının tüm bilgileri toplamak olduğu anlamına gelmez. İncelenen çalışmaların kapsamlı şekilde taranması, birtakım kabul ve red ölçütleri aracılığıyla hangi çalışmaların derlemeye dâhil edileceğinin nesnel biçimde saptanması ve bu çalışmalarda bulunan bilgilerin sentezlenmesi sonucu sistematik derleme yöntemi uygulanmış olur (Çınar, 2021: 310).

2.2. Veri Kaynağı

Bu çalışmada Alman dili eğitimi alanında Türkiye’de yapılmış doktora tezlerinin eğilimlerinin belirlenmesi, bu konuya yönelik genel bir çerçevenin çizilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda YÖK ulusal tez merkezi üzerinden ulaşılan ve aşağıdaki ölçütleri sağlayan Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezleri araştırma kapsamına alınmıştır:

- Tezler Türkiye’deki bir üniversitenin enstitüsünde yürütülmüş olmalı,
- Tezler, Alman dili eğitimi alanı ile ilgili olmalı,
- Tezler YÖK tez merkezi üzerinden erişilebilir olmalı,
- Tezler 2010-2021 yılları arasında yapılmış olmalı.

Çalışmaya ulusal düzeyde 2010-2021 yılları arasında yapılmış 61 doktora tezi dâhil edilmiştir. Bu tezlere YÖK ulusal tez merkezi üzerinden tarama yöntemi aracılığıyla ulaşılmıştır. Çalışmada yer alacak tezlere ulaşılan ilk olarak YÖK tez merkezi sayfasından detaylı tarama sekmesine girilmiş, buradan yıllar sekmesinden 2010-2021 yıl aralığı seçilerek Alman dili eğitimi ve Almanca öğretmenliği kavramları bilim dalı, anabilim dalı ve özet sekmesinden ayrı ayrı taratılmıştır. Ulaşılan tezler arasından Alman dili eğitimi alanında hazırlanmış doktora tezleri araştırmaya katılırken bu alan dışındaki tezler kapsam dışında tutulmuştur. Ayrıyeten her tarama sonucu ulaşılan tezler karşılaştırılmış, birden fazla aramada ulaşıldığı belirlenenler sadece bir defa çalışma kapsamında dikkate alınmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Çalışmaya dâhil edilen doktora tezlerinden sistematik biçimde veri toplayabilmek amacıyla alanyazın taranarak oluşturulan tez sınıflandırma formundan faydalanılmıştır. Söz konusu formda tezin dili, yılı, konusu, örneklem özellikleri, tezde kullanılan araştırma yöntemi, veri toplama aracı ve veri analiz tekniği kategorileri yer almaktadır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma tasarımı açısından bakıldığında ülkemizde Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinin genel profilini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada toplanan verilerin analizi için kullanılan yöntem içerik analizidir. Çalışmada içerik analizinin tercih edilmesinin sebebi Turgut ve Varlı Denizalp’in (2021: 536) dile getirdiği belirli bir amaca göre farklı araştırma verilerinin özetlenmesinde ve anlamlı duruma gelmesinde araştırmacılara ve okuyuculara kolaylık sağladığı düşüncesidir. İncelenen tezlerdeki yönetsel eğilimler konusunda ulaşılan bulgular yüzde ve frekans değerleri belirtilerek tablolar halinde sunulmuştur.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırma alt problemleri doğrultusunda ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Doktora Tezlerinin Yazıldıkları Dillere Göre Dağılımı

2010-2021 yılları arasında Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinin yazıldıkları dillere göre dağılımı ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1. Doktora Tezlerinin Yazıldıkları Dillere Göre Dağılımı

Doktora Tezlerinin Yazıldığı Diller	f	%
Almanca	48	78,7
Türkçe	13	21,3

Tablo 1’deki bulgulara göre incelenen doktora tezlerinin 48’i (%78,7) Almanca, 13’ü (%21,3) Türkçe olarak yazılmıştır. Bu bulgular Almanca yazılmış doktora tezlerinin sayısının Türkçe yazılanlara göre oldukça yüksek olduğuna işaret etmektedir.

3.2. Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

2010-2021 yılları arasında Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinin yıllara göre dağılımına yönelik bulgular aşağıdaki tabloda bulunmaktadır:

Tablo 2. Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	f	%
2010	3	4,9
2011	6	9,8
2012	4	6,6
2013	4	6,6
2014	-	0
2015	2	3,3
2016	8	13,1
2017	4	6,6
2018	2	3,3
2019	9	14,8
2020	13	21,3
2021	6	9,8
Toplam	61	100

Tablo 2'deki bulgulara göre 2010 yılında 3 (%4,9), 2011 ve 2021 yıllarında 6'sar (%9,8), 2012, 2013 ve 2017 yıllarında 4'er (%6,6), 2015 ve 2018 yıllarında 2'ser (%3,3), 2016 yılında 8 (%13,1), 2019 yılında 9 (14,8) ve 2020 yılında 13 (%21,3) doktora tezi yapılmıştır. 2014 yılında ise hiç doktora tezi yapılmamıştır. Bu tablodaki bulgularda 2010-2021 yılları arasında yürütülen toplam doktora tezi sayısının 61 olduğu, söz konusu tezlerin sayısında düzenli bir artış veya azalış olmadığı, yıllara göre dalgalanmaların yaşandığı görülmektedir. Bu dalgalanmaların 2014 yılında hiç doktora tezinin yapılmadığı dikkate alınmazsa 2-13 sayıları arasında olduğu, en fazla doktora tezinin 2020 yılında, en az ise 2015 ve 2018 yıllarında yapıldığı anlaşılmaktadır.

3.3. Doktora Tezlerinde Çalışılan Konuların Dağılımı

2010-2021 yılları arasında Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinde çalışılan konuların dağılımına ilişkin bulgulara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 3. Doktora Tezlerinde Çalışılan Konuların Dağılımı

Temalar	Alt Temalar	f	%
Pedagojik Alan Bilgisi	Öğretim yöntem, teknik ve yaklaşımı	16	26,2
	Ders materyali	8	13,1
	Ders kitabı analizi	6	9,8
	Kültür	5	8,2
	Almanca dil becerileri	4	6,6
	Ara toplam	39	63,9
Filoloji	Dilbilim	7	11,5
	Çeviri	4	6,6
	Edebiyat	4	6,6
	Ara toplam	15	24,7
Pedagoji ve diğer konular	Tutum	3	4,9
	Öğretmenlik uygulaması	2	3,3
	Ölçme-değerlendirme	1	1,6
	Çift anadal	1	1,6
	Ara toplam	7	11,4
Toplam		61	100

Tablo 3'teki bulgulara bakıldığında Alman dili eğitimi alanında yapılan tezlerin 39'unun (%63,9) pedagojik alan bilgisi, 15'inin (%24,7) filoloji ve 7'sinin (%11,4) pedagoji ve diğer konular kapsamından seçildiği anlaşılmaktadır. Pedagojik alan bilgisi kapsamına giren tezlerin 16'sı (%26,2) öğretim yöntem, teknik ve yaklaşımı, 8'i (%13,1) ders materyali, 6'sı (%9,8) ders kitabı analizi, 5'i (%8,2) kültür ve 4'ü (%6,6) Almanca dil becerileri konularında yapılmıştır. Filolojiye yönelik tezlerin konu dağılımına bakıldığında dilbilim konusunda 7 (%11,5) tezin, çeviri ve edebiyat konularında 4'er (%6,6) tezin yapıldığı görülmektedir. Pedagoji ve diğer konular kapsamındaki doktora tezlerinin 3'ü (%4,9) tutum, 2'si (%3,3) öğretmenlik uygulaması, 1'i (%1,6) ölçme-değerlendirme ve 1'i (%1,6) çift anadal konularında yapılmıştır. Bu bulgulara göre tez konuları en çok pedagojik alan bilgisine, daha sonra filolojiye ve pedagojiye yönelik seçilmiştir.

3.4. Doktora Tezlerinde Çalışılan Örneklem Özelliklerinin Dağılımı

Çalışmanın bu kısmında 2010-2021 yılları arasında Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinin örneklem özellikleri ilgili bulgular sunulmuştur. Bu anlamda ilk olarak incelenen doktora tezlerinde çalışılan örneklem gruplarının dağılımı ile ilgili bulgulara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 4. Doktora Tezlerinde Çalışılan Örneklem Gruplarının Dağılımı

Örneklem Grubu	f	%
Üniversite öğrencileri	50	64,1
Dokümanlar	16	20,5
Öğretim üyeleri ve elemanları	5	6,4
Turizm sektöründen örneklem	3	3,8
Almanca öğretmenleri	2	2,6
Lise öğrencileri	1	1,3
Belirtilmemiş	1	1,3
Toplam	78	100

Tablo 4'teki bulgulara göre toplam 78² örneklem grubunun dâhil edildiği doktora tezlerinde üniversite öğrencileri 50 (%64,1), dokümanlar 16 (%20,5), öğretim üyeleri ve elemanları 5 (%6,4) ve Almanca öğretmenleri 2 (%2,6), lise öğrencileri 1 (%1,3) defa örneklem olarak tercih edilmiştir. Turizm sektöründen örneklem ise 3 (%3,8) defa seçilmiş ve 1 doktora tezinde (%1,3) yapılan araştırma ile ilgili örneklem belirtilmemiştir. Bazı tezlerde birden çok örneklem ile çalışıldığı için tez sayısı ve örneklem sayısı birbiriyle aynı değildir.

İncelenen doktora tezlerinde çalışılan örneklem özelliklerine ilişkin ulaşılan bulguların bir diğeri bu tezlerin örneklem büyüklüklerinin dağılımı ile ilgilidir. Söz konusu bulgular aşağıdaki tabloda bulunmaktadır:

Tablo 5. Doktora Tezlerinde Çalışılan Örneklem Büyüklüklerinin Dağılımı

Örneklem Büyüklüğü	f	%
1-10 arası	19	24,4
11-30 arası	13	16,7
31-100 arası	34	43,6
101-300 arası	4	5,1
301-1000 arası	6	7,7
Belirtilmemiş	2	2,6
Toplam	78	100

Tablo 5'teki bulgulara göre örneklem büyüklüklerinden 1-10 aralığına 19 (%24,4), 11-30 aralığına 13 (%16,7), 31-100 aralığına 34 (%43,6), 101-300 aralığına 4 (%5,1), 301-1000 aralığına 6 (%7,7) defa incelenen doktora tezlerinde başvurulmuştur. 2 (%2,6) doktora tezinde örneklem büyüklüğü belirtilmemiştir. Bu bulgulardan hareket edilerek Alman dili eğitimi alanında yürütülmüş doktora tezlerinde en çok 31-100 ve 1-10 aralığındaki örneklem büyüklüklerinin, en az 101-300 aralığındaki örneklem büyüklüğünün tercih edildiği ifade edilebilir.

Bazı doktora tezlerinde birden farklı örneklem grubu ile çalışıldığı belirlenmiştir. Bu tezlerde birlikte çalışılan farklı örneklem gruplarının dağılımı ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 6. Doktora Tezlerinde Birlikte Çalışılan Örneklem Gruplarının Dağılımı

Birlikte Çalışılan Örneklem Grupları	f	%
Üniversite öğrencileri+öğretim üyeleri/elemanları	4	66,7
Üniversite öğrencileri+öğretim üyeleri/elemanları+ Almanca öğretmenleri	1	16,7
Otel çalışanları+turistler+turizm sektöründe çalışan uzmanlar	1	16,7
Toplam	6	100

² İncelenen bazı tezlerde araştırmanın kapsamı gereği çalışılan örneklem grubu içinden tekrar örneklem seçilmiştir. Bunların ve tablo 6'da yer alan birlikte çalışılan örneklem gruplarının sayısının da dikkate alınması ile incelenen doktora tezlerinde çalışılan örneklem grubu sayısına (f=78) ulaşılmıştır.

Tablo 6'daki bulgulara göre toplam 6 doktora tezinde farklı örneklem grupları ile beraber çalışılmıştır. Bunların 4'ü (%66,7) üniversite öğrencileri, öğretim üyeleri/elemanları, 1'i (%16,7) üniversite öğrencileri, öğretim üyeleri/elemanları, Almanca öğretmenleri ve 1'i de (%16,7) otel çalışanları, turistler, turizm sektöründe çalışan uzmanlar ile gerçekleştirilmiştir.

3.5. Doktora Tezlerinde Kullanılan Araştırma Yöntemlerinin Dağılımı

2010-2021 yılları arasında Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinde kullanılan araştırma yöntemlerinin dağılımı ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 7. Doktora Tezlerinde Kullanılan Araştırma Yöntemlerinin Dağılımı

Araştırma Yöntemi	f	%
Karma	28	45,9
Nitel	22	36,1
Nicel	11	18
Toplam	61	100

Tablo 7'deki bulgulardan incelenen doktora tezlerinin 28'inde (%45,9) karma, 22'sinde (%36,1) nitel ve 11'inde (%18) nicel yöntemin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Buna göre Alman dili eğitimi alanında yürütülen doktora tezlerinde en çok karma, daha sonra nitel ve en az ise nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

3.6. Doktora Tezlerinde Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Dağılımı

2010-2021 yılları arasında Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinde kullanılan veri toplama araçlarının dağılımına yönelik bulgulara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 8. Doktora Tezlerinde Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Dağılımı

Veri Toplama Araçları	f	%
Anket (Likert tipi, açık uçlu vb.)	30	29,7
Başarı testi	21	20,8
Doküman	17	16,8
Görüşme	16	15,8
Günlük	4	4
Rubrik	4	4
Gözlem	3	3
Video Kaydı	3	3
Çalışma yaprağı	2	2
Kontrol listesi	1	1
Toplam	101	100

Tablo 8'deki bulgulara göre incelenen doktora tezlerinde toplam 101 veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlardan 30'u (%29,7) anket, 21'i (%20,8) başarı testi, 17'si (%16,8) doküman, 16'sı (%15,8) görüşme, 4'ü (%4) günlük, 4'ü (%4) rubrik, 3'ü (%3) gözlem, 3'ü (%3) video kaydı, 2'si (%2) çalışma yaprağı ve 1'i (%1) kontrol listesidir. Kimi tezlerde birden fazla kullanılması nedeniyle veri toplama aracı sayısı incelenen tez sayısından daha fazladır.

3.7. Doktora Tezlerinde Kullanılan Veri Analiz Tekniklerinin Dağılımı

2010-2021 yılları arasında Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinde kullanılan veri analiz tekniklerinin dağılımına yönelik bulgulara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 9. Doktora Tezlerinde Kullanılan Veri Analiz Tekniklerinin Dağılımı

Veri Analiz Teknikleri	f	%
Nitel betimsel	39	38,6
Nitel içerik analizi	16	15,8
Ara toplam	55	54,4
Nicel betimsel	25	24,8
Nicel kestirimsel	21	20,8
Ara toplam	46	45,6
Toplam	101	100

Tablo 9'daki bulgulara göre Alman dili eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinde nitel veri analizi tekniklerine 55 (%54,4) ve nicel veri analiz tekniklerine 46 (%45,6) kez başvurulmuştur. İncelenen doktora tezlerinde nitel betimsel analiz tekniği 39 (%38,6), içerik analizi tekniği 16 (%15,8), nicel betimsel analiz tekniği 25 (%24,8) ve kestirimsel analiz tekniği 21 (%20,8) kez kullanılmıştır. Genel anlamda bakıldığında betimsel veri analiz tekniğinin kullanım sıklığı dikkat çekicidir.

4. Tartışma

Alman dili eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin büyük çoğunluğunun Almanca, az oranda ise Türkçe yazıldığı belirlenmiştir. Almanca yazılan tezler ulusal boyutta yapılan tezlerin uluslararası alanda incelenmesinin, ülkemizdeki Alman dili eğitimi alanı ile ilgili gelişmelerin yurt dışındaki araştırmacılar tarafından alımlanmasının önünü açarken Türkçe yazılan tezler ulusal olarak konunun farklı çevrelerce bilinir hale gelmesine, yurt dışında alanla ilgili yaşanan gelişmelerin Türkiye'de takip edilmesine, alanyazına ve disiplinlerarası araştırma sahasına veriler ortaya konulmasına yarar sağlayabilmektedir. Anlaşılacağı üzere alanda yapılan doktora tezlerinin Almanca ve Türkçe yazılması bilimsel olarak çeşitli açılardan faydalar ortaya çıkarmaktadır. Gelgelelim 2010-2021 yılları arasında yürütülmüş doktora tezlerine bakıldığında niceliksel olarak belirgin bir artışın olmadığı ve dalgalanmanın yaşandığı anlaşılmıştır. Bu nedenle Almanca öğretmeni adaylarının daha yetiştirim sürecinde lisansüstü eğitime teşvik edilmesi, yüksek lisans yapan öğrencilerin lisansüstü eğitimin bir üst derecesi olan doktora eğitimine özendirilmesi Alman dili eğitimi alanı için önemli bir gereksinim olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla bu gereksinime yönelik politikaların geliştirilmesi beklenmektedir. Öğretmenlik mesleğinde kariyer basamaklarının oluşturulduğu yeni yürürlüğe giren Öğretmenlik Meslek Kanununda (2022) şu ifadeler yer almaktadır: "Yüksek lisans eğitimini tamamlayanlar uzman öğretmen unvanı için öngörülen, doktora eğitimini tamamlayanlar ise başöğretmen unvanı için öngörülen yazılı sınavdan muaf tutulur" (Öğretmenlik Meslek Kanunu, 2022). Öğretmenlerin uzman öğretmen ve başöğretmen olarak derecelendirilmesinde belirli ölçütler çerçevesinde yüksek lisans ve doktora eğitiminin etkili olması, Almanca öğretmenliği mezunlarını ve öğretmenlerini lisansüstü eğitime yöneltmenin amaçlandığına işaret etmektedir. Söz konusu kanunun etkisiyle ilerleyen yıllarda alanda yapılan doktora tezlerinde sayının kısmen de olsa artacağı öngörülebilir.

Çalışmada incelenen doktora tezlerinde en çok tercih edilen konular pedagojik alan bilgisi kapsamındayken filoloji ve pedagoji ile ilgili konular daha az araştırılmıştır. Bu tespit, yapılan doktora tezlerinin çoğunun Almanca öğretmene ilişkin konular üzerine yapıldığı anlamına gelmektedir. Almanca öğretmeni yetiştiriminde pedagojik alan bilgisinin gittikçe önem kazanması, filolojik alan bilgisinin bunun yanında daha az yer tutmaya başlaması gerçekliği bu durumun normal olduğuna işaret etmektedir. Bununla beraber filolojiye yönelik çalışmaların edebiyat fakültelerinin de araştırma alanına girmesi, pedagoji kapsamına giren konuların aynı zamanda eğitim bilimleri bölümlerinin çalışma alanında yer alması, buna karşın Alman dili eğitimi alanında pedagojik alan bilgisine yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi, doktora tezlerinin doğal olarak pedagojik alan bilgisi ile ilgili konulara yoğunlaşma sebeplerindedir. Bu nedenle pedagojik alan bilgisi kapsamında yer alan öğretim yöntem, teknik ve yaklaşımı, ders materyali, ders kitabı analizi, kültür gibi konuların doktora tezlerinde yoğun bir şekilde araştırılması beklenen bir durumdur. Ayrıca filoloji ve pedagoji ile ilgili doktora tezlerinin farklı açılardan Alman dili eğitimi alanına katkılarının olduğu göz ardı edilmemelidir.

Çalışmada ulaşılan bulgularda incelenen doktora tezlerinde en çok üniversite öğrencilerinin örneklem olarak tercih edildiği görülmektedir. Bu tercih, yapılan araştırmaların gereksinimlerinden, Almanca öğretmeni adaylarının yetiştirim sürecine önem verilmesinden ve üniversite öğrencilerinin kolay ulaşılabilirliğinden kaynaklanıyor olabilir. Öğretim üyeleri ve elemanları, öğretmenler, lise öğrencileri ile yapılan doktora tezlerinin üniversite öğrencileri ve dokümanlar ile yapılanlardan oldukça az olduğu görülmektedir. Bununla birlikte lisansüstü öğrencileri, okul yöneticileri, veliler ya da dil kursu katılımcıları gibi Almanca eğitim-öğretim sürecinin paydaşlarının doktora tezlerinin örneklem grubunun dışında bırakıldığı da anlaşılmaktadır. Sahaya yönelik örneklemler çoğunlukla doküman kapsamında yer alan ders kitapları ile sınırlı kalmıştır. Bu tespit Almanca öğretmeni yetiştirim süreci ya da üniversitelerde verilen Almanca eğitimi açısından mevcut durumun ortaya konulması ve geliştirilme çabası anlamına gelirken aynı zamanda ilk ve ortaöğretim kademelerinde bu eğitimin yansımaları nasıl bulunduğu alanda yapılmış doktora tezlerinde çok fazla dikkate alınmadığını da göstermektedir. Bunun nedenleri arasında üniversite öğrencilerinin ve dokümanların örneklem olarak seçilmesinin araştırmacılar için ulaşılması daha kolay olduğu gerçekliğinin yer alması yüksek bir ihtimaldir. Ama yine de doktora tezlerinde sık kullanılan nitel ve karma araştırma yöntemlerinin analiz süreçlerinin araştırmacılardan büyük çaba harcamalarını gerektirecek yapıda olduğu gerçekliği unutulmamalıdır.

Almanca öğretmenlerinin, farklı kademelerdeki öğrencilerin, velilerin ve okul yöneticilerinin örneklem olarak belirlendiği doktora tezlerinin yapılması, Almanca öğretmeni yetiştirim sürecinin beklentileri karşılayıp karşılamadığını ve bu süreçle ilgili gereksinimlerin ortaya çıkarılarak gerektiğinde niteliğin artırılmasına yönelik değişikliklere gidilebilmesi için faydalar sağlayabilecektir. Çünkü bu örneklem grupları ile yapılan doktora tezleri yetiştirilen Almanca öğretmenlerine verilen

eğitimin sahadaki karşılığının görülebilmesi, olumlu-olumsuz yansımaların ve beklentiler ile verilen eğitimin ne ölçüde örtüştüğünün belirlenebilmesi için fırsatlar sunacaktır.

Çalışmada aynı zamanda Alman dili eğitimi alanında farklı örneklem gruplarıyla birlikte yapılan doktora tezlerinin sayısının sınırlı olduğu, bunların büyük çoğunluğunun üniversite öğrencileri ve öğretim üyeleri/elemanları gibi üniversite bünyesinden seçildiği görülmüş ve farklı paydaşların dâhil edildiği çoklu örneklem grupları ile doktora tezlerinin yürütülmesinin teşvikine ihtiyaç olduğu sonucuna varılmıştır. Çünkü "Çoklu çalışma gruplarının konuya çok yönlü bir bakış açısı sağladığı ve dolayısıyla da araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğinin artmasına katkı verdiği söylenebilir" (Yıldız, 2016: 418). Çoklu çalışma gruplarıyla yapılacak doktora tezlerinde farklı paydaşlardan örneklemelerin araştırmalara dâhil edilmesinin bir konuyla ilgili kapsamlı bulgulara ulaşılabilmesi anlamına geleceği, böylelikle doktora tezlerinin özgünlüğünü artıracığı savunulabilir. Bundan dolayı alana bilimsel katkı olarak daha anlamlı, faydalı ve çok yönlü sonuçlara ulaşabilmek adına örneklem grubunun seçimi noktasında farklı bakış açılarının benimsenmesi önerilebilir.

İncelenen doktora tezlerinde 31-100, 1-10 ve 11-30 aralıkları en çok tercih edilen örneklem büyüklükleridir. Şahin'e (2013: 186) göre farklı kaynaklardan elde edilebilen veri, nitel araştırmalarda anket, gözlem ve mülakat ile toplanır ve zaman alması nedeniyle küçük örneklem üzerinde çalışılır. Bununla birlikte Albayrak ve Çiltaş (2017: 275) inceledikleri tezlerde en fazla 31-100 aralığındaki örneklem seçildiğini, bu durumun tezlerde karma araştırma yöntemlerinin açık bir şekilde fazla kullanılmasından kaynaklanabileceğini belirtmektedir. Onların bu düşünceleri dikkate alındığında incelenen doktora tezlerinde karma yöntem ve nitel ağırlıklı çalışılması, söz konusu örneklem gruplarının sık tercih edilmesinin nedenleri arasında sıralanabilir. Bu yönde bir gerekçelendirmeyle en sık seçilen örneklem gruplarının 31-100, 1-10 ve 11-30 olması betimsel yönelimli doktora tezlerinin sayısının fazlalığı ile açıklanabilir.

Dahası örneklem büyüklüğünün 1-100 kişi aralığında olduğu gruplarla çalışılmasının gerekçesi, verilerin daha çabuk toplanabilmesi ve işlenebilmesi olabilir (Hatipoğlu vd, 2018: 1373). Bu nedenle teknolojinin yararlarından faydalanılarak alanın paydaşları arasından seçilen daha büyük örneklem grupları ile daha sık çalışılmasının teşvik edilmesi tavsiyesinde bulunulabilir. Albayrak ve Çiltaş'a (2017: 275) göre yapılacak araştırmalarda, örneklem ve örneklem büyüklüğünün çalışma desenine uygun olarak seçilmesi, örneklem grubu tercihlerinde tüm paydaşlara yer verilmesi; yayınların niteliğine, alanyazına, politika geliştiricilerine ve gelecekte yapılacak çalışmalara veri kaynağı olabilmesi ve çalışmaların güvenilirliği bakımından dikkat edilmesi gereken bir konudur. Bu düşüncelerin Alman dili eğitimi alanında yapılacak doktora tezlerinin yürütülmesi sürecinde mümkün olduğunca dikkate alınması tezlerin niteliğinin artırılmasına ve alanda çok yönlü gelişmelere vesile olabilecektir.

Bir araştırmada başvurulacak yöntem önemlidir, yöntem ve veri toplama teknikleri araştırmanın başında belirlenir. Kullanılacak yöntem ve teknik araştırma konusu, amacı, araştırmacının bilgi ve deneyimi, maddi olanakları ile ilgilidir (Aziz, 2013, s.73). Büyüköztürk vd. (2013: 246) yapılacak çalışmanın amacı ve hedefine göre yöntemin seçildiğini, araştırma deseni uygunsa hem nitel hem de nicel araştırma yönteminin kullanılabileceğini belirtmektedir. Son zamanlarda her iki yöntemin bir arada kullanıldığı karma yöntem çalışmalarına ilginin artığına dikkat çekmektedir.

Bu görüşlerle örtüşecek şekilde incelenen doktora tezlerinde karma araştırma yönteminin nicel ve nitel yöneme göre daha fazla kullanıldığı belirlenmiştir. Bu tespit, Kaf ve Türkmenoğlu'nun (2019) çalışmasının bulgularıyla benzerlikler taşımaktadır. Bundan aynı zamanda araştırmacıların güncel araştırma eğilimlerini takip etme yöneliminde olduğu anlaşılmaktadır. Ataş (2015: 93) tarafından nitel ve karma çalışmaların daha fazla kullanımı araştırmaların değerliliği ve alanyazındaki zenginliği artırarak kalıcı sonuçlara ulaşılabilmesi için önerilmektedir. Bu görüşleri dikkate alarak Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinin nitel ve karma araştırma yöntemleri ile zenginleştirildiği, bilimsel değerlerine önemli katkı sağlandığı sonucuna ulaşılabilir. Gündüz vd. (2017: 711) karma yöntem araştırmalarının birden fazla boyutlu olmaları nedeniyle daha çok kullanılmasının önemli olduğunu, nitel araştırmalarda nasıl ve niçin sorularının, nicel araştırmalarda ne kadar sorusunun cevaplanmaya çalışıldığını belirtmektedir. Bu soruları birleştiren bir yapısı olması nedeniyle karma yöntemin kullanıldığı çalışmaların daha bütüncül ve daha gerçekçi araştırmalar ortaya çıkardığını dile getirmektedir. Bu konuda Çiltaş (2012: 224) verilerin çoklu olarak yorumlanması için karma çalışmalara öncelik verilmesinin önerildiğini, nitel ve karma yöntemlerin sorunların nedenlerinin daha derinlemesine araştırılmasını mümkünleştirdiğini söylemektedir (s.224). Bu çalışmada incelenen Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinde nitel ve karma araştırma yöntemlerine yoğunlaşılmasının bu yönde olanaklar sunmuş olduğu ve son dönem güncel araştırma eğilimlerinin söz konusu tezlerde dikkate alındığı ortaya çıkmaktadır.

Nicel yöneme başvurulmuş doktora tezlerinin genelde betimsel karakteristiğe sahip olduğu, frekans ve yüzde değerlerine yer verilen grafik ve tablolarla analizlerin yapıldığı görülmüştür. Bu anlamda Selçuk Tedmem vd.'nin (2014: 451) yaptığı "daha çok bu analizlerin yapılma nedenleri ise değişkenler arasında incelenen özelliklerin daha az ve kolay açıklanabilir şekilde kurgulanması, daha kolay yorumlanabilmesi olarak gösterilebilir" tespitinin bu çalışmada ulaşılan sonuçlar için de geçerli olması muhtemeldir.

İncelenen doktora tezlerinde en çok anket, başarı testi, doküman ve görüşmeden faydalandığı belirlenmiştir. Nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin yanında karma araştırma yöntemlerine sık başvurulması sonucunda bu yoğunluğun olduğu sanılmaktadır. Ayrıca Yıldız'ın (2016) dile getirdiği gibi "Ölçek-anketlerin çok kullanılmasında kolay ve hızlı bir veri toplama aracı olması ve geniş katılımcılara uygulanabilmesi gibi sebepler olduğu düşünülebilir" (s.418). Bununla birlikte anket ve başarı testinin en çok kullanılan veri toplama araçları arasında yer alması incelenen doktora tezlerinin ağırlıklı olarak pedagojik alan bilgisine yönelik yapılmış olması ile ilişkilendirilebilir. Çünkü bu alanda yürütülen tezlerle Almanca öğretmene ve Almanca öğretmeni yetiştirilmesine yönelik yöntem, teknik ve yaklaşımların, ders materyallerinin etkililiği ele alınmıştır. Bu konularda ulaşılan bulguların nicel ve nitel verilerle karşılaştırılabilir olmasını sağlaması bakımından anket ve başarı testi avantaj sağlamaktadır.

Genel olarak bakıldığında doktora tezlerinde anketin ve başarı testinin sık kullanılmasının nicel araştırmanın doğasından, yine anketin, görüşmenin ve dokümanın sık kullanılan veri toplama araçlarından olmasının nitel araştırmanın doğasından kaynaklandığı savunulabilir. Bu konuda Önal ve Maden'in (2021) yapmış oldukları çalışmada benzer sonuçlara ulaştığına rastlanmıştır (s.938). İncelenen doktora tezlerinde kimi araştırmacıların çeşitli veri toplama yöntemlerini birlikte kullandığı, bu nedenle incelenen tez sayısı ile veri toplama araçları sayısının örtüşmediği görülmektedir. Keskin (2014: 60) birden fazla veri toplama aracının kullanılmasının araştırmalara güvenilirlik ve geçerlilik bakımından katkıda bulunacağını belirtmektedir. Albayrak ve Çiltaş (2017: 274) çalışmaların veri setinin daha zengin ve tutarlı olmasını mümkünleştireceğinden, bu sayede çalışmaların güvenilirliği ve geçerliliği artırılacağından geçerliliği daha yüksek sonuçları elde etmek ve bulguların güvenilirliğini yükseltmek için araştırmacıların birden fazla veri toplama aracından faydalanmasını önermektedirler. Bu çalışmada incelenen doktora tezlerinde araştırmacıların birden fazla veri toplama aracını kullanması bilimsellik kaygılarının yüksek olması ve çalışmalarında gösterdikleri titizlik ile açıklanabilir.

Buna karşın incelenen doktora tezlerinde günlük ve gözlem gibi veri toplama araçlarının az kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Bu durum söz konusu veri toplama araçlarının kullanımının zahmetli olmasından ya da bu araçların kullanılabilmesi araştırma türlerine araştırmacıların ilgisinin olmamasından kaynaklanmış olabilir. Almanca öğretmenliği mesleğinin uygulamaya yönelik olması, yetiştirim sürecinde Almanca öğretmeni adaylarının ve okullarda yürütülen derslerde Almanca öğretmeni davranışlarının gözlemlenerek incelenmesi ve Almanca eğitimi konusunda günlükler yoluyla süreç odaklı verilerin toplanması bahsedilen konularda daha iyi standartlara ulaşılabilmesine kapı aralayabilecektir. Çünkü bu veri toplama araçları ile süreç odaklı veya doğrudan mesleğin uygulanmasına ilişkin bulgulara ulaşılabileceğinden hedeflerin, sorunların ya da mevcut durumun ortaya konulmasında anket, başarı testi, doküman ve görüşmeden elde edilemeyen bulgulara ulaşılabilir.

Bu çalışmada nitel betimsel analize içerik analizinden daha sık başvurulduğu, nicel betimsel analizin kestirimsel analizden belirgin ölçüde fazla kullanıldığı görülmüştür. Akbulut (2012) uygun araç ve gereçlerle toplanan verileri çözümlemenin araştırma sorularını cevaplamanın en önemli aşamalarından olduğunu ve ancak tüm araştırmalarda kullanılabilecek sihirli bir veri analiz yöntemi olmadığını belirtmektedir. Veri toplanan bağlama, veri türüne ve araştırma hedefine yönelik olarak farklı veri analiz tekniklerinden faydalanılması gerektiğine değinmektedir (s.163).

Bu anlamda incelenen doktora tezlerinde çoğunlukla belirli örneklem aralıkları ve türleri ile çalışılması, genelde belirli veri toplama araçlarının kullanılması çeşitli nedenlerden kaynaklanabilmektedir. Buradaki nedenleri detaylandırmak gerekirse bir araştırma yönteminin çeşitli açılardan kolaylıklar sunması, araştırma yöntemleri konusunda sahip olunan sınırlı donanım, imkânların kısıtlılığı, kimi yöntemlerin daha iyi olduğu görüşüne sahip olunması, bilimsel eğilim, benimsenen ekol ve çalışılan alan gibi faktörler araştırmacıların belirli yöntemlere yönelmelerinde etkili olabilen gerekçeler olarak sayılabilir. Bu gerekçelerden bazılarının çalışmaların niteliğini, alanın gelişimini olumsuz yönde etkilemesi ihtimalinin olduğuna inanılmaktadır. İncelenen tezlerde betimsel ağırlıklı çalışmaların sayısının yüksek olmasının, araştırmacıların yeterliği, imkânların kısıtlılığı ile ilgili sıkıntılardan mı yoksa benimsenen ekol, çalışılan alan gibi nedenlerden mi kaynaklandığının bu kapsamda sorgulanması gerekmektedir.

Araştırmanın gerçekleştirildiği yol hakkında bilgilerin açıklandığı araştırma yöntemi, araştırma konusunun somutlaştırıldığı, sorunun olgularla anlatılıp nasıl çözümleneceğine karar verildiği aşamadır (Aziz, 2013: 30). Bu açıdan çalışmanın yöntemsel özelliklerinin sistematik biçimde yazılması önemlidir. Bu çalışmada az sayıda doktora tezinde yöntem özellikleri ile bazı bilgilerin net bir şekilde belirtilmediği saptanmıştır. Akmaz Genç vd. (2019: 208) araştırmalarda başvuru yöntem özelliklerinin açık biçimde belirtilmemesinin, çalışmaların bilimsel değerlerini düşürdüğünü, bu nedenle çalışmada başvuru yöntem ve tekniklerin rapor edilmesinin ihmal edilmemesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Bu düşünceleri dikkate alarak yöntem özelliklerinin detaylı ve özenli bir şekilde yazılmasının bilimsel temellendirme açısından tezleri olumlu yönde destekleyeceği sonucuna ulaşılabilir. Şu da var ki tezlerde yöntemsel süreçlerin belirli bir sistematik dâhilinde yazılması alanda çalışan araştırmacılar için faydalı olacak, söz konusu tezlerin örneklem olarak belirlendiği araştırmaların yürütülmesinde veri toplama aşamasını kolaylaştıracaktır. Bahsedilen nedenlerden ötürü enstitülerin çeşitli açılardan bir şablon sunan tez yazım kılavuzlarının doktora tezlerinin yazım sürecinde dikkate alınmasının araştırmacılar için oldukça yararlı olduğu gerçeğini hatırlatmakta fayda bulunmaktadır.

Sonuç ve Değerlendirme

Çalışmada 2010-2021 yılları arasında Türkiye'de Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinin yönetsel eğilimleri çeşitli açılardan ele alınmıştır. Ulaşılan bulgular ve sonuçlar Alman dili eğitimi alanında doktora tezi yapacak araştırmacılara yol gösterici ipuçları sunabilecek, politika geliştiriciler ve alanyazın için veri oluşturabilecektir.

Alman dili eğitimi alanında yapılmış doktora tezlerinin çeşitli açılardan değerlendirilmesiyle ortaya çıkan sonuçlar arasında üniversite öğrencilerinin yanında öğretim üyeleri ve elemanlarının, Almanca öğretmenlerinin, lise öğrencilerinin, okul yöneticilerinin, velilerin ayrı ayrı ya da çoklu örneklem olarak seçilmesi gerekliliği öne çıkmaktadır. Çünkü Almanca eğitiminde noksanlıkların belirlenip giderilebilmesi ve niteliğin yükseltilebilmesi için Almanca öğretmeni adaylarının yetiştirim sürecinin, paydaşların beklenti ve görüşlerinin gözetilerek şekillendirilmesi önemlidir. Bu gereksinimin dikkate alınması sonucunda örneklem grubunun çeşitlendirilmesinin, araştırmaların kapsamına göre uygulanan yöntemin sıklığında farklılaşmalara yol açabileceği öngörülebilir.

Farklı araştırma yöntemlerine ve veri toplama araçlarına başvurulması, hem pedagojik alan bilgisi hem de filoloji ve pedagoji kapsamına giren konuların seçilmesi ile alana zenginlik katılması, bunun yanında pedagojik alan bilgisine yoğunlaşılması incelenen tezlerin olumlu tarafları olarak değerlendirilebilir. Tezlerin ağırlıklı olarak üniversite öğrencileri ve dokümanlar ile gerçekleştirilmesine karşın veri toplama ve analizde belirli oranda farklı bakış açılarının gözetilmesi, nitel ve karma yöntemle ağırlık verilmesi söz konusu örneklemelerin çeşitli açılardan incelendiğine işaret etmektedir. İncelenen doktora tezlerinde nitel ve karma araştırma yöntemlerinin seçilmesi derin analizlerin yapılmasını, araştırmaların yaklaşım ve amacına göre nicel yöntemle başvurulması araştırılan konuların farklı boyutları ile ilgili sonuçların ortaya konulmasını olanaklı hale getirmiştir. Bu durum alanyazına birçok açıdan zenginlik katmıştır. Buna karşın belirli bir örneklem üzerine yoğunlaşılmasının, bazı veri toplama araçlarının az kullanılmasının eleştirel olarak dikkate alınması gerektiği savunulabilir. Ayrıca betimsel çalışmalara ağırlık verilmesinin gerekçelerinin sorgulanması, varsa araştırmacıların yeterlikleri ile sınırların belirlenip önlemlerin alınması için yararlı olacaktır.

Lisansüstü tezlerin yazılmasında uyulması gereken kurallar olduğunu belirten Koca ve Köksal (2021: 56) tez çalışmalarının yazılmasında enstitülerin yayımladığı tez yazım kılavuzlarının en önemli başvuru kaynaklarından birisi olduğunu, bunların enstitülerce belirlenen yazım kurallarını aktardığını ve tezlerin bu kurallara göre yazıldığını ifade etmektedir.

Tez içeriğinin sunulması için şablon niteliğinde olan bu kılavuzlar yönetsel özelliklerin sistematik biçimde yazılmasını olanaklı kılmaktadır. Bu anlamda bahsedilen kılavuzların tezin yazılması sürecinde dikkate alınmasında hassas davranılması önemli bir konudur.

Alman dili eğitimi alanında 2010-2021 yıllarında yapılan doktora tezlerinin incelendiği bu çalışma sonucunda yapılacak önerilerden birisi de farklı tarihleri kapsayan doktora tezleri ile ilgili çalışmaların yapılmasıdır. Çünkü bu yönde yapılacak çalışmalar, Almanca öğretmeni yetiştiriminde ve Almanca eğitiminde yaşanan sorunların çözüme kavuşturulmasına, kalitenin yükseltilmesine, alanın durumunun ve gelişiminin ortaya konulmasına fayda sağlayabilecektir. Ayrıca alanda yürütülecek doktora tezlerinin sayısının artırılması için çaba sarf edilmeli, lisans ve lisansüstü eğitimi sürecinde Almanca öğretmeni adayları araştırma becerileri geliştirilerek doktora eğitimine özendirilmeli ve Almanca öğretmenlerini lisansüstü eğitimin bu basamağına yöneltecek politikalar geliştirilmelidir.

Kaynakça

- Akbulut, Y. (2012). Veri çözümleme teknikleri. A. Şimşek (Ed.), *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri içinde* (s.162-195). Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Akmaz Genç, İ., Caner, H. N. ve Köse, E. (2019). Mesleki ve teknik eğitim programları ile ilgili lisansüstü çalışmaların incelenmesi (Bir içerik analizi). *7. Uluslararası eğitim programları ve öğretim kongresi tam metin kitabı içinde* (s.198-210). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Albayrak, E. ve Çiltaş, A. (2017). Türkiye'de matematik eğitimi alanında yayınlanan matematiksel model ve modelleme araştırmalarının betimsel içerik analizi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9), 258-283.
- Ataş, H. K. (2015). *Türkiye'de beden eğitimi ve spor alanında 2004-2014 yılları arasında yapılmış yüksek lisans tezlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Aziz, A. (2013). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri ve teknikleri* (7.baskı). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Başbağı, R. ve Hacısalıhoğlu, E. (2012). Türkiye'deki üniversitelerin Almanca bölümlerinde yapılan bilimsel çalışmaların kaynakçası. *M. Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 35, 35-53.

- Başbağı, R. R. (2019). Master- und Dissertationen an den Deutschabteilungen der türkischen Universitäten im historischen Aufriß. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi- Studien zur deutschen Sprache und Literatur*, 42, 39-56.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (15. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Caymaz, B. (2020). Türkiye'de elektrik konusuyla ilgili fen eğitimi alanında yapılan tez çalışmalarının içerik analizi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 701-718.
- Çınar, N. (2021). İyi bir sistematik derleme nasıl yazılmalı?. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(2), 310-314.
- Çiltaş, A. (2012). 2005-2010 yılları arasında matematik eğitimi alanında Türkiye'de yapılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının içerik analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(7), 211-228.
- Göktaş, Y., Hasaıçebi, F., Varışoğlu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M. ve Sözbilir, M. (2012). Türkiye'deki eğitim araştırmalarında eğilimler: Bir içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 443-460.
- Gündüz, M., Başpınar, Z. ve Büyükkarcı, A. (2017). 2000-2015 yılları arasında değer eğitimi üzerine yapılan doktora tezlerinin içerik analizi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 705-718.
- Hatipoğlu, G., Özkan Hıdıroğlu, Y. ve Tok, N. T. (2018). Türkiye'de eğitim yönetimi alanındaki makalelere yönelik bir içerik analizi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1362-1380.
- Kaf, Ö. ve Türkmenoğlu, M. (2019). İlkokul (1-4. Sınıf) matematik dersi öğretim programı ile ilgili çalışmaların çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *7. Uluslararası eğitim programları ve öğretim kongresi tam metin kitabı içinde* (s.72-85). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Karaca, A. ve Akbaba, B. (2021). Vatandaşlık eğitimine yönelik bibliyometrik araştırma: 1980-2020 yılları arasında yapılan çalışmaların analizi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 788-804.
- Karaçam, Z. (2013). Sistematik derleme metodolojisi: Sistematik derleme hazırlamak için bir rehber. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 6 (1), 26-33.
- Keskin, A. (2014). *Öğrenme stratejileri konulu lisansüstü tezlerin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi.
- Koca, F. ve Köksal, H. (2021). Tez yazım kılavuzlarındaki biçimsel kurallara karşılaştırmalı bir bakış. In: T. Balcı, A. O. Öztürk ve M. Aksöz (Hrsg.). *Schriften zur Sprache und Literatur V*, (s.56-66). Çizgi Kitabevi.
- Öğretmenlik Meslek Kanunu. (2022). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.7354.pdf> (Erişim Tarihi: 28.05.2022).
- Önal, A. ve Maden, S. (2021). Türkçe eğitimi ile ilgili 2015-2019 yılları arası lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(3), 929-941.
- Selçuk Tedmem, Z., Palancı, M., Kandemir, M. ve DüNDAR, H. (2014). Eğitim ve bilim dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: İçerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39, (173), 430-453.
- Şahin, Ç. (2013). Verilerin analizi (2.baskı). R. Y. Kincal (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (s.183-219). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Taşkın, T. (2021). Bilimin doğası konulu makalelerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1-20.
- Tuğlu, Y. ve Göker, N. (2021). Türkiye'de 2012-2019 yılları arasında Alman diline yönelik yapılmış lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(2), 1064-1075.
- Turgut, Y. E. ve Varlı Denizalp, N. (2021). Türkiye'de eğitim alanında sanal gerçeklik araştırmalarının eğilimleri: Bir içerik analizi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 533-555.
- Üstün, B. (2021). Eine Analyse der zwischen 2015-2020 verfassten Master- und Promotionsarbeiten in den Abteilungen für Deutschlehrausbildung in der Türkei. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 47, 33-44.
- Yıldız, D. (2016). Uluslararası dil dergilerinde yayımlanan makalelerin amaç/konu ve yöntem açısından incelenmesi. *GEFAD / GUJGEF*, 36(2), 399-425.

Extended Summary

Introduction

Today, many studies are carried out on every subject, and some problems arise due to the high number of studies. The results of studies on a subject sometimes support each other and sometimes contradictory results can be reached. Those who do research on a subject have difficulty in reaching all the researches on this subject or it takes a long time to reach them (Göktaş vd., 2012: 443-444). While examining the studies one by one can cause difficulties for teachers and researchers, it can be easy to analyze current studies from a single source and provide a holistic perspective (Caymaz, 2020: 706). Taşkın (2021:3) states that revealing the trend in the literature can be helpful in identifying deficiencies, determining the path that researchers will follow in their studies and filling in the gaps in the field.

The fact that the studies conducted in the field of German language education will be the subject of study will also allow these opportunities to arise for researchers conducting scientific activities in this direction. Among the scientific studies carried out in the field of German language education in our country, doctoral dissertations have an important place. However, since the above-mentioned reasons reveal the need for a holistic approach to doctoral dissertations in this field, they have been the subject of study in this study.

Method

Although there are studies on postgraduate theses carried out only in the field of German language education in the national literature, it is seen that there is a lack of examining the tendencies of theses from various perspectives in these studies. For this reason, in this study, doctoral dissertation studies conducted in a national perspective were examined in order to determine their tendencies. 61 doctoral dissertations conducted at the national level between 2010 and 2021 were included in the study. These doctoral dissertations were reached through the screening method through the CoHE (Council of Higher Education) theses center. While accessing the doctoral dissertations to be included in the study, searches were made with the key concepts of German language education and German language teaching in the CoHE theses center.

From the point of view of research design, the method used in this study, which aims to determine the general profile of national doctoral dissertations conducted in the field of German language education, is content analysis. It is intended to determine the trends of national doctoral dissertations conducted in the field of German language education, to draw a general framework for doctoral dissertations conducted in the field. In the study, the data were analyzed in the categories of distribution of doctoral dissertations according to the languages in which they were written, distribution according to years, subjects, sampling characteristics, research methods, data collection tools and data analysis techniques. The findings of the research trends in the examined dissertations are presented in tables with percentage and frequency values indicated.

Findings, Discussion and Results

It was determined that the majority of the doctoral dissertations in the field of German language education were written in German and a few in Turkish, and that there was no increase in their number. In addition, efforts should be made to increase the doctoral dissertations to be carried out in the field and policies should be developed to direct German teacher candidates and teachers to doctoral education. While the most preferred topics in the doctoral dissertations examined in the study were within the scope of pedagogical content knowledge, philological content knowledge and pedagogy-related issues were investigated less. The fact that pedagogical content knowledge has become increasingly important in German language education and philological content knowledge has started to take up less space indicates that this situation is normal.

In doctoral dissertations, it is seen that university students are most preferred as samples. Field samples are mostly limited to the textbook in the document and documentation category. In the study, it was also seen that the number of doctoral dissertations made outside these samples or made with multiple research groups was limited and it was concluded that there was a need to encourage the conduct of studies with different sample groups.

In the doctoral dissertations examined, the ranges 31-100, 1-10 and 11-30 are the most preferred sample sizes. When these thoughts are taken into consideration, mixed method and qualitative study can be listed among the reasons why these sample groups are frequently preferred. In addition, it was observed that the sample group was below 100 in most of the studies, and easily accessible samples such as university students and documents were preferred. It is possible that this is due to the researchers' aim of easy and fast data collection and analysis (Hatipoğlu et al., 2018: 1373).

In doctoral dissertations in the field of German language teaching, it was determined that the mixed research method was used more than the quantitative and qualitative method. It was understood that this result is similar to the findings of Kaf

and Türkmenoğlu (2019), but also that researchers are driven to follow current research trends. Concentrating on qualitative and mixed research methods has brought many opportunities (Ataş, 2015; Çiltaş, 2012).

It has been determined that survey, achievement test, interview are mostly used in the studies, and data collection tools such as video recording, diary and observation are used less. It can be argued that the fact that the survey, document and interview are the most used data collection tools stems from the nature of qualitative research, and the use of survey and achievement test is due to the nature of quantitative research. In the study, it was determined that more than one data collection tool was used in the doctoral dissertations examined in this study and that surveys were applied most frequently. This intensity can be said to have occurred as a result of applying the mixed research method.

It is stated that the use of more than one data collection tool by researchers will contribute to the research in terms of reliability and validity (Keskin, 2014, Albayrak and Çiltaş, 2017). Researchers' use of multiple data collection tools can be explained by higher scientific concerns and the rigor show in their work. However, the high number of descriptive studies also reveals the possibility that there may be problems with the competence of researchers and concerns about making easily repeatable and valid research types.

Çalışmada İncelenen Doktora Tezleri:

1. Adıyaman, A. (2019). Interferenzfehler beim Erlernen des Deutschen als Zweitfremdsprache für DaF-Studenten mit türkischer Muttersprache (Eine empirische Untersuchung im mündlichen und schriftlichen Bereich am Beispiel an der Anadolu Universität) (Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
2. Altun, F. (2016). Der Einsatz von phantastischen Kinder- und Jugendliteratur im Deutsch als Fremdsprache Literaturunterricht (Doktora Tezi). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
3. Arısoy, H. H. (2019). Die Analyse des Türkenbildes in der deutschen Gesellschaft aus der Sicht der komparatistischen Imagologie, dargestellt anhand von Werken aus dem 16. – 20 Jhd. (Dissertation). Adana: Çukurova Universität.
4. Arslan Çavuşoğlu, A. (2020). Der Einfluss der eingestuften Texte im Hinblick auf den Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen auf die Einstellung, Leistung, und Permanenz des Gelernten der Fremdsprachenstudenten im Leseunterricht (Inaugural-Dissertation). Konya: Necmettin Erbakan Universität.
5. Ataş, D. (2016). Eine Studie zur Erstellung eines tourismusbezogenen DaF-Lehrwerks für die Türkei (Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
6. Bağatır, G. (2016). Die Didaktisierung der deutschen Präfixverben unter besonderer Berücksichtigung der Präpartikelverben mit durch-, über-, unter-, um- (Dissertation). Adana: Çukurova – Universität.
7. Bakır, N. (2013). Interkulturelles Leseverstehen Entwurf eines Modells zur Erweiterung des Leseverstehens im Interkulturellen Ansatz (Doktora Tezi). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
8. Balcı, U. (2010). Transkulturelle Dimensionen der deutschsprachigen Literatur türkischer Migranten und ihre Vermittlung im DaF-Unterricht (Dissertation). Adana: Çukurova Universität.
9. Başaran, M. A. (2019). Spuren der soziokulturellen Welt Darstellung in den türkischen Deutschlehrbüchern nach 1940: Ein Beitrag zur Stereotypenforschung (Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
10. Çeltik, H. (2016). Ortaöğretim kurumlarında okutulmakta olan Almanca ders kitaplarının iletişimsel yeti bağlamında incelenmesi (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
11. Çobanoğulları, F. (2021). Alman gazete haberlerinin Almanca derslerinde kullanılmak üzere eleştirel söylem çözümlemesi bağlamında incelenmesi (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
12. Çopur Bilgi, A. (2020). Rezeptive und produktive Interpunktionskompetenz im universitären DaF-Unterricht: Eine empirische Untersuchung zu den Interpunktionszeichen beim Lesen und Schreiben (Doktorarbeit) Adana: Çukurova – Universität.
13. Çöltü, İ. (2011). Almancanın yabancı dil olarak öğretilmesinde çocuk ve gençlik yazınının yeri ve öneminin okuma dersleri bağlamında irdelenmesi (Doktora Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi.
14. Demir, A. (2011). Das soziale und unterrichtsmethodische Verhalten von türkischen DaF-Lehrern an den Anadolugymnasien. (Inauguraldissertation) Ankara: Hacettepe Universität.
15. Demir, D. (2020). „Was Heisst X?“. Eine konversationsanalytische Untersuchung zu kontingenten Lehrerfragen im universitären deutschsprachigen L2-Unterricht (Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
16. Demir, K. (2016). Die emotionale Einstellung der DaF-Lernenden zum Deutschen: Eine Fallstudie (Doktorarbeit). Adana: Çukurova Universität.
17. Demirci, M. (2015). Eine Studie über den Effekt der Strategievermittlung auf die Hörprobleme, die Hörleistung und den Strategieneinsatz von DaF-Studenten in der Vorbereitungs Klasse (Doktora Tezi). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
18. Demirel, M. B. (2019). Interkulturelles Lernen im DaF-Unterricht: Eine Fallstudie in den Vorbereitungsklassen der Hochschule für Fremdsprachen an einer Universität in der Türkei (Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
19. Deregözü, A. (2020). Yapısal eşitlik modellemesi ile yabancı dil öğretme yetkinliğinin incelenmesi (Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi.
20. Dinçer, C. (2019). Eine Studie zur Bestimmung der Kompetenzen von Betreuungslehrer/Innen bei der Deutschlehrausbildung (Dissertation). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
21. Epçeli, N. (2021). Phraseologismen in deutschen Werbetexten und ihre Rolle im Deutsch als Fremdsprache Unterricht (Dissertation). İstanbul: Marmara Universität.

22. Erdoğan, E. (2016). Sprachwandel im Türkischen und Deutschen-Eine linguistische Untersuchung anhand vierer Romanen zwischen 20. und 21. Jahrhundert (Doktora Tezi). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
23. Genç, S. (2011). Sprachökonomie im Bilingualismus (Deutsch-Türkisch) und ihre möglichen Erscheinungen im Sprachgebrauch (Doktora Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
24. Gencer Çıtak, Ö. (2018). Zur Entwicklung von Gesprächskompetenzen im Deutschen als Fremdsprache. Eine longitudinale Studie anhand der Germanistikstudenten in der Türkei (Doktora Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi.
25. Günay Köprülü, S. (2013). Film çevirisinde eşleme yaparken karşılaşılan çeviri sorunları (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
26. Heppinar, G. (2016). Lesekompetenzvermittlung im Fach Deutsch als Fremdsprache: Eine empirische Studie zum Einsatz von Sachtexten in der türkischen Deutschlehrausbildung (Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi.
27. Hertsch, M. F. (2012). Die Nation in den deutschen und türkischen Antrittsreden eine politolinguistische Diskursanalyse (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
28. Işık, Ş. (2012). Kültürlerarası iletişim bağlamında Cumhuriyet Üniversitesi temelinde gençlerin Almanya'ya ve Alman toplumuna bakışları (Doktora Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi
29. İşigüzel, B. (2010). Der Einfluss der Erstsprache als ein Motivationsfaktor auf den Erfolg beim Fremdsprachenlernen (Dissertation). Adana: Çukurova Universität.
30. Kaçar, E. (2020). Der Einfluss des kooperativen Lernens auf die Schreibfertigkeit im Deutschen (Dissertation). Adana: Çukurova-Universität.
31. Kadioğlu, E. (2017). Çocuk eğitimi açısından Türkçe ve Almanca ilköğretim ders kitaplarındaki öyküler (Doktora Tezi). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
32. Karaman, F. (2016). Modellvorschläge zum Gebrauch und zur Aktivierung des Grammatikwissens in den vier Fertigkeiten im DaF – Unterricht (Dissertation). Adana: Çukurova – Universität.
33. Karbi, G. (2011). Filme zur Förderung der sprachlichen und kulturellen Kompetenz von DaF-Lernenden an türkischen Universitäten (Inauguraldissertation). Ankara: Hacettepe Universität.
34. Karaoğlu Bircan, Ç. (2020). Sprachlernberatung in der Deutschlehrausbildung Schreiben im Fokus (Dissertation). Edirne: Universität Trakya.
35. Kavak, Ö. (2020). Erklären als sprachliches Handeln im DaF- Unterricht an der Hochschule (Eine empirische Analyse aus der Sicht der funktional-pragmatischen Perspektive am Beispiel der Anadolu Universität) (Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
36. Kaya Soykan, D. (2021). Übersetzungsanalyse und Fehlerlinguistik Analyse von Übersetzungen türkischer Studierenden der Abteilung für Übersetzungswissenschaften und das analytische Einordnen deren Fehler (Inauguraldissertation). Ankara: Hacettepe Universität.
37. Kılınç, A. (2013). Türkiye ve Almanya'daki entegrasyon kurslarında kullanılmakta olan ders kitaplarının yöntemler bağlamında karşılaştırmalı olarak incelenmesi (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
38. Kirca, Ç. (2019). Die Bedeutung des visuellen Lesens für die Entwicklung einer transkulturellen Kompetenz im DaF-Unterricht (Dissertation). Samsun: Ondokuz Mayıs Universität.
39. Koçak, M. (2012). Türkçe ve Almandadaki deyimlerin günlük iletişimdeki yeri ve yabancı dil öğretimine yansımaları (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
40. Korkmazer, G. (2017). Problematik der Lerner Sprache von türkischen Studenten im Lernprozess von Deutsch als zweite Fremdsprache (Dissertation). Adana: Çukurova Universität.
41. Kürkçüoğlu, F. Ş. (2021). Interkulturelle Sensibilität der Studierenden an der Abteilung Deutsch als Fremdsprache der Pädagogischen Fakultät an der Anadolu Universität (Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
42. Oflaz, A. (2015). Yabancı dil öğretiminde duyu temelli bellek stratejileri uygulamalarıyla kelime bilgisi geliştirmenin öğrencilerin edim ve edinç düzeylerine etkileri (Doktora Tezi). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
43. Oğuz, D. (2012). Yazınsal metinlerin farklı dil ve kültürlerle aktarılması üzerine bir inceleme "çocuk yazını çevirisi" (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
44. Özdemir, A. Y. (2020). Die Rolle der dynamischen Leistungsmessung und -bewertung bei der Entwicklung des Lernerfolgs, der Selbstregulierung und Problemlösungskompetenz der türkischen DaF-Lernenden im Kontext von Schreibkompetenz (Doktorarbeit) Adana: Çukurova Universität.
45. Sarı, Y. E. (2020). Feststellung der Bereitschaft der DaF-Lehramtsstudierenden zur Lernerautonomie: Eine Studie zur Entwicklung und Anwendung einer Skala (Dissertation). Eskişehir: Anadolu Universität.
46. Savaş, M. (2011). Karşılaştırmalı yazınbilim çerçevesinde Herta Müller, Elke Schmitter, Saliha Scheinhardt ve Feridun Zaimoğlu'nun birer eserinde kadın imgesine eleştirel yaklaşım (Doktora Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi.
47. Seymen, A. (2010). Die übersetzungskritischen Analysen der literarischen Texte (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
48. Sezik, A. (2020). Zur Effizienz der Muttersprachenkompetenz auf die Fremdsprachenkompetenz: Eine didaktisch-methodische Studie für den universitären DaF-Unterricht bei Muttersprachlern des Türkischen (Dissertation). Adana: Çukurova Universität.
49. Sönmez Genç, N. (2021). Eine Studie zur Förderung der akademischen Textkompetenz im Kontext der DaF-Lehrausbildung (Dissertation). Ankara: Hacettepe Universität.
50. Şahin, H. (2019). Eine deskriptive Studie zum Bedarf vom Doppelstudium für angehende Deutschlehrer an türkischen DaF-Abteilungen (Dissertation). Eskişehir: Anadolu Universität.
51. Şahin Toptaş, A. (2021). Türkiye'de Alman dili ile ilgili bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Almanca konuşma kaygısı (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
52. Şengül Kutlay, K. (2020). Vermittlung des Fachwortschatzes im Deutschunterricht an den türkischen Berufshochschulen (Dissertation). Adana: Çukurova Universität.

53. Tanır, A. (2018). Die möglichen Auswirkungen des mobilen Lernens auf den Lernerfolg im Rahmen der Wortschatzentwicklung im DaF-Unterricht (am Beispiel der Anadolu Universität) (Dissertation). Eskişehir: Anadolu Universität.
54. Tekin, Z. (2017). Eine didaktisch- komparatistische Annäherung an die Phänomene "Empathie, Identitätsuche und Fremdverstehen" in der Kinder- und Jugendliteratur: dargestellt an den Werken, von Canan Tans "Eroinle Dans" und Renate Welshs "Dieda oder das fremde Kind" (Doktorarbeit). Adana: Çukurova Universität.
55. Tuğlu, Y. (2011). Entwicklung von computerbasierten Lehr- und Lernmaterialien zur Förderung der Lesefertigkeit von Studierenden der Deutschlehrausbildung in der Türkei (Inauguraldissertation). Ankara: Hacettepe Universität.
56. Uyan, A. (2019). Regionale DaF- Lehrwerkforschung in der Türkei und auf internationaler Ebene: Eine Metasynthese (Dissertation). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
57. Uyanık, A. (2013). Die Funktion der Übersetzung im Fremdsprachenunterricht (Dissertation). Ankara: Gazi Üniversitesi.
58. Ünalgan Karadavut, Y. (2017). Wortschatzdidaktik unter besonderer Berücksichtigung der Kollokationen. Erweiterung der produktiven lexikalischen Kompetenz bei fortgeschrittenen türkischen Deutschlernern (Dissertation). Adana: Çukurova – Universität.
59. Üstün, B. (2020). Die Einstellung der in Deutschland Lebenden türkischen Kinder gegenüber der türkischen Sprache und ein Modellvorschlag am Fallbeispiel des Landes Hessen (Dissertation). Eskişehir: Anadolu Universität.
60. Yaprak, İ. H. (2019). Die Wortschatzerweiterung der Deutschlehramtsstudierenden durch die explizite Vermittlung der Wortbildungsmöglichkeiten im textuellen Zusammenhang (Dissertation). Adana: Çukurova Universität.
61. Yeşilyurt, H. (2020). Else Günther als Kinderbuchautorin und ihr Beitrag zur interkulturellen Erziehung (Inaugural-Dissertation). Konya: Necmettin Erbakan Universität.

TEZ SINIFLANDIRMA FORMU			
Tezin Adı:			
Tezin Yazarı:			
Tezin Dili	☐ Almanca ☐ Türkçe		
Tezin Yılı	☐ 2010 ☐ 2011 ☐ 2012 ☐ 2013	☐ 2014 ☐ 2015 ☐ 2016 ☐ 2017	☐ 2018 ☐ 2019 ☐ 2020 ☐ 2021
Tezin Konusu	1.Pedagojik Alan Bilgisi: ☐ Almanca dil becerileri ☐ Ders kitabı analizi ☐ Ders materyali ☐ Kültür ☐ Öğretim yöntem, teknik ve yaklaşımı ☐ Diğer:	2.Filoloji: ☐ Çeviri ☐ Dilbilim ☐ Edebiyat	3. Pedagoji: ☐ Öğretmenlik uygulaması ☐ Ölçme-değerlendirme ☐ Tutum ☐ Diğer:
Tezin Örneklem Özellikleri	Tezin Örneklem Grubu: ☐ Almanca öğretmenleri ☐ Dil kursu katılımcıları ☐ Dokümanlar ☐ İlk ve ortaokul öğrencileri ☐ Lisansüstü öğrencileri ☐ Lise öğrencileri ☐ Okul yöneticileri ☐ Öğretim üyeleri ve elemanları ☐ Üniversite öğrencileri ☐ Veliler ☐ Diğer:	Tezin Örneklem Büyüklüğü: ☐ 1-10 arası ☐ 11-30 arası ☐ 31-100 arası ☐ 101-300 arası ☐ 301-1000 arası ☐ Diğer:	Tezde Birlikte Çalışılan Örneklem Grupları: ☐ Almanca öğretmenleri+ilkokul/orta okul/lise öğrencileri ☐ Okul yöneticileri+Almanca öğretmenleri ☐ Üniversite öğrencileri+öğretim üyeleri/elemanları ☐ Üniversite öğrencileri+öğretim üyeleri/elemanları+ Almanca öğretmenleri ☐ Diğer:
Tezde Kullanılan Araştırma Yöntemi	☐ Karma ☐ Nicel ☐ Nitel		
Tezde Kullanılan Veri Toplama Aracı	☐ Anket (Likert tipi, açık uçlu vb.) ☐ Başarı testi ☐ Doküman ☐ Görüşme ☐ Gözlem		
Tezde Kullanılan Veri Analiz Tekniği	☐ Günlük ☐ Kontrol listesi ☐ Rubrik ☐ Video kaydı ☐ Diğer:		
	1.Nitel: ☐ Betimsel ☐ İçerik analizi	2. Nicel: ☐ Betimsel ☐ Kestirimsel	